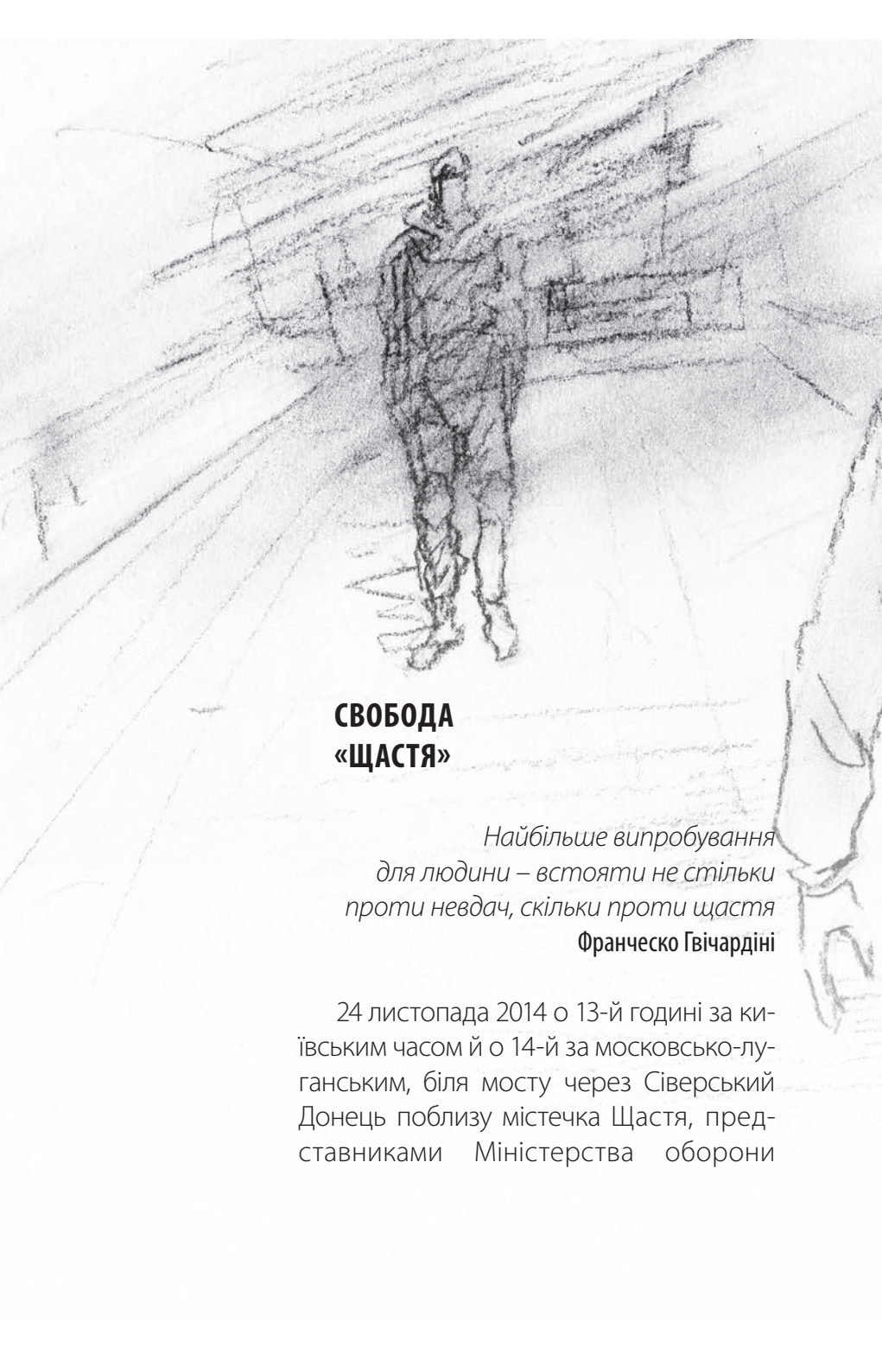

Валерій МАКЕЄВ

100
днів полону,
або Позивний
«911»

Харків
«Фоліо»
2016

СВОБОДА «ЩАСТЯ»

*Найбільше випробування
для людини – встояти не стільки
проти невдач, скільки проти щастя*

Франческо Гвічардіні

24 листопада 2014 о 13-й годині за київським часом й о 14-й за московсько-луганським, біля мосту через Сіверський Донець поблизу містечка Щастя, представниками Міністерства оборони

самопроголошеної «ЛНР», мене перевели зі статусу військовополоненого/заручника/просто викраденого у такий довгоочікуваний статус Громадянина України й передали офіцеру Української Армії – комбригу 92-ї бригади. Не знаю, як його звати. Просто справжній офіцер. Все було лаконічно і... якось незвично людяно для навколишнього світу. Того дня, коли мене передавали в руки офіцера, сторони домовилися про «режим тиші» на три години. Три години тиші на передовій – це мій скромний вклад у справу довгоочікуваного миру на Донбасі.

За мною приїхав син. Комбриг попередньо запитав його, як мене ідентифікувати, адже я не мав ніяких документів. Володимир для цього вигадав дуже милий, навіть зворушливий, пароль.

У супроводі двох офіцерів «ЛНР» я підійшов до підйому на гірку, яка, звиваючись, вела до мосту через Сіверський Донець.

– Стоїмо! – пролунала лаконічна команда. – Якщо почнеться стрілянина – падай на землю.

– Так домовилися ж про «тишу», – зауважив я.

– В окопи команди часом приходять із запізненням, – відповів досить інтелігентний ополченець.

Чекати довелося недовго. Хвилини через три після нашої зупинки з'явився крокуючий твердою, впевненою ходою військовий. За ним ще двоє.

– Назвіться: прізвище, ім'я, по батькові, – сказав офіцер. І хоч звучало це по-військовому чітко, обличчя випромінювало особливу людяність, приховати яку не зміг би жоден військовий мундир.

Я відповів. Мабуть, за темпоритмом не так чітко, як прозвучало запитання.

– Як звати сина?

– Володя.

– А онуку?

– Марійка, – сказав я, усміхнувшись.

Комбриг відповів не менш щирою посмішкою і міцно, по-чоловічому, навіть по-батьківськи, обійнявши. Він був молодшим за мене, але тут, на війні – в рази головніший, тихо мовив: «Із прибуттям».

– Проведіть! – прозвучала команда від комбрига рідної української армії. І я в супроводі офіцера, який стояв трохи осторонь, пішов до наших...

Уперше після ста днів мого перебування в полоні на очах виступили сльози. На хвильку. До мосту я підійшов уже гідно. Усе було позаду. Попереду чекало повернення додому, до такого вже незвичного мирного життя.